

דבר העורך

יניב ביטון

ד"ר יניב ביטון

ראש תחום מתמטיקה במט"ח.
בוגר הטכניון במחלקה לחינוך, מדע וטכנולוגיה.
מרצה לחינוך מתמטי במכללת שאנן.
עוסק בהערכה ומדידה בחינוך מתמטי.

לפניכם מובא הגיליון השישי של כתב העת "מחקר ועיון בחינוך מתמטי".

ראשית ברצוני לפתוח בשבח האכסניה האמונה על הוצאתו של כתב העת – מכללת שאנן והעומד בראשה, פרופ' יחיאל פריש. הוצאת כתב העת דורשת תמיכה מוסדית ומימון רב. תודה רבה להנהלת מכללת שאנן על תמיכתם הבלתי מסויגת בהפקת כתב העת.

אני שמח ונרגש להגיש לכם את הגיליון השישי בעיצוב מרהיב, חדשני ומקצועי שעל הפקתו הופקדה תמי יהושע. על העריכה הלשונית הייתה אחראית יפעת פישר מההוצאה לאור "שאנן". הן וכל שאר חברי הצוות נרתמו יחדיו לעזרה בהוצאת כתב העת, ועל כך נתונה תודה והוקרה.

הגיליון כולל חמישה מאמרים מחקריים וחמישה מדורים. במאמר הראשון גלית שבתאי כותבת על הוראה מפורשת של אסטרטגיות הכוונה עצמית בלמידה וסביבת למידה מעצימה כממדים משמעותיים בידע הפדגוגי של מורי מתמטיקה. במאמר השני משתפים אותנו החוקרים פרדיננדו ארזרלו, אורנלה רובוטי, אורי שפריר, מאשה אטקינד ורון קנת על פדגוגיה להוראה ולמידה בעזרת מרלו: הניסיון המצטבר בהערכה והוראה של חשיבה מושגית. במאמר השלישי מירלה וידר משתפת אותנו בממצאי מחקרה הבודק כיצד תופסים מורים למתמטיקה בתיכון המעידים על עצמם שהם מתקשים לראות במרחב, את הוראתם בנושא הגאומטריה במרחב. במאמר הרביעי תקוה עובדיה כותבת לנו על מחקרה העוסק בעקרונות התערבות לקידום תהליכי פתרון בעיות מתמטיות בקרב תלמידות תיכון חלשות. במאמר החמישי יחיאל תנעמי כותב על הוראת מתמטיקה לתלמידים עם צרכים מיוחדים: מודל לתוכנית התערבות למורים.

במדור "חדשות מתמטיות" נצה מובשוביץ-הדר מחדשת לנו ומספרת על שני פרסים יוקרתיים ויקרי ערך – פרס אָבֶּל (Abel Prize) המוענק פעם בשנה ומדליית פילדס (Fields Medal) המוענקת פעם בארבע שנים. לזוכים בהם לאחרונה – בשנת 2017 ובשנת 2014 בהתאמה, ולפועלם המתמטי מוקדש מדור החדשות בגיליון זה.

במדור חדש "ראיונות עם דמויות מפתח בחינוך המתמטי" נפגשה קרני שיר כמה פעמים עם אורי לירון והעניקה לנו ריאיון מרתק על מחשבות על אינטואיציה ופורמליזם במתמטיקה, או בלשון החוקרים בפסיכולוגיה קוגניטיבית: חשיבה אינטואיטיבית לעומת חשיבה אנליטית.

במדור "המלצה על ספר" קרני שיר ממליצה לנו על ספרה של שרה הרשקוביץ: "האם זו בעיה? בעיות מילוליות במספרים טבעיים בבית הספר היסודי".

במדור "חוויות מכנס" רותי סגל ותקוה עובדיה משתפות אותנו בחוויותיהן מכנס PME ה-41 שהתקיים בסינגפור הרחוקה.

גם בגיליון זה לא חסכנו והצגנו עוד פינה מתמטית כמה, והפעם שולה וייסמן ועידן טל משתפים אותנו במקומות גאומטריים בדגש במציאת מיקום הצירים, נקודות הקודקוד והמוקדים של פרבולה, אליפסה והיפרבולה בעזרת סרגל ומחוגה.

ברצוני להודות לכל השותפים לתהליך ההוצאה לאור של הגיליון השישי: לכותבי המאמרים והמדורים, שדאגו לשתף ולהעשיר את הידע המתמטי והידע הפדגוגי של קהילת אנשי החינוך המתמטי, לחברי הקהילה העוסקים בהוראה ובמחקר בחינוך מתמטי שנרתמו למשימת השיפוט, העירו ותרמו מזמנם והחזירו חוות דעת רציניות שעזרו במיון המאמרים המופיעים בגיליון ובהשבתם. תודה גדולה לכולכם.

אסיים בתודה מיוחדת לפרופ' דוד בן-חיים, אדם יקר וחשוב, ראש החוג למתמטיקה במכללת שאנן, שזכיתי ללמוד ממנו רבות ואף לעבוד לצידו.

מקווה שתיהנו מהקריאה.

יניב ביטון